

ШКІДЛИВІСТЬ ВИШНЕВОЇ МУХИ (*Rhagoletiscerasi*L.) НА СОРТАХ ЧЕРЕШНІ РІЗНИХ СТРОКІВ ДОСТИГАННЯ

Розова Л. В., канд.с-г.наук, ст. науковий співробітник
Могуренко Г. А., студентка
*Таврійський державний агротехнологічний університет
ім. Д. Моторного*

Черешня серед плодових культур має ряд переваг. По перше це надходження ранньої продукції, по друге плоди є складовою частиною дієтичного та дитячого харчування.

Одним з найбільш небезпечних шкідників цієї культури є вишнева муха, личинки якої, живлячись м'якоттю плодів, погіршують якість урожаю.

Дослідження проводилися у промислових насадженнях МДСС імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН. Схема садіння – 6 x 5 м. Ґрунт – чорнозем південний легкосуглинковий. Система утримання ґрунту – чорний пар.

Схема досліду включала 20 сортів та елітних форм черешні селекції дослідної станції:

- ранні (Вніманіє, Випускниця, Ділема, Ера);
- ранньосередні (Наслажденіє);
- середні (Імпульс, Момент, Пламенная, Видна, Старт, Червнева рання);
- середньопізні (Спектр, Зодіак, Тотем);
- пізні (Чорна Туровцева, Всплеск, Авангард, Удача, Орифлема, Ефектна)

Повторність п'ятикратна, дерево-повторність.

Аналіз пошкодження мухою плодів різних сортів черешні залежно від строків їх досягання проводився під час збирання врожаю. Аналізували 200 плодів з кожного облікового дерева, поділяючи їх на пошкоджені та непошкоджені личинками шкідника. Ступінь заселення плодів вишневою мухою оцінено за п'ятибальною шкалою.

Відомо, що в різних зонах України вишнева муха здатна ушкодити до 90% плодів черешні середнього і пізнього строків досягання.

В результаті досліджень встановлено, що у насадженнях черешні, де заходи захисту від шкідливих організмів відсутні, в умовах поточного року пошкодження плодів личинками шкідника було вищим за встановлений для цього фітофага поріг шкідливості.

Заселення плодів личинками шкідника залежить головним чином від строку досягання черешні. Найбільш сильно пошкоджувалися личинками сорти середньопізнього та пізнього строків досягання; у пізніх сортів пошкодження плодів складало від 7,8% (Авангард, Удача, Орифлема, Ефектна) до 39,7% (Всплеск та Чорна Туровцева) плодів, у середньопізніх від 2,3% (Тотем) до 11,5% (Спектр і Зодіак). Пошкодження плодів черешні середнього строку досягання було менш інтенсивним: від 1,0% (Пламенная)

до 9,8% (Червнева рання). Пошкодження личинками вишневої мухи плодів ранньосереднього сорту Наслажденіє складало 0,7%.

Отже, за результатами досліджень із 20 сортів черешні стійких до заселення фітофагом не виявлено, всі сорти від ранньосереднього до пізнього строїв досягання в тій чи іншій мірі були охоплені шкідливою ентомофауною.

На сортах раннього строку досягання Вніманіє, Випускниця, Ділема та Ера не виявлено плодів, пошкоджених личинами вишневої мухи, тому, що урожай цих сортів черешні збирали до початку яйцекладки шкідника.

Слід відмітити, що в кварталі повністю відсутні будь-які агротехнічні заходи по догляду за насадженнями, дерева знаходяться у пригніченому стані, дуже ослаблені від пошкоджень шкідниками, відсутністю мінерального підживлення та зрошення, що є сприятливими факторами для розвитку вищезазначеного шкідника.

УДК 581.522.4:635.654

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВІГНИ КИТАЙСЬКОЇ (*VIGNA UNGUICULATA* SUBSP. *UNGUICULATA*) ЗА ВИРОЩУВАННЯ У ПІВДЕННОМУ СТЕПУ УКРАЇНИ

Миколайчук В. Г., канд. біол. наук, доцент
Миколаївський національний аграрний університет

Овочівництво в Україні стає високорозвиненою галуззю сільськогосподарського виробництва. Поряд з ростом урожайності, спостерігається розширення сортименту овочевих культур за рахунок власного виробництва та імпорту. Однією із перспективних культур є вігна овочева, яка має значну поживну цінність завдяки наявності легкодоступного білку, накопичує необхідні людині амінокислоти, вітаміни, солі фосфору, кальцію та заліза. Але цінним є також жаро-, посухо- та солестійкість, що дозволяє вирощувати вігну як продовольчу, сидеральну та кормову культуру.

До роду *Vigna* належать 150-190 видів. У рослин *V. unguiculata* надзвичайно мінливі ознаки, що спостерігається часто в диких і культивованих рослин. Більшість з них – багаторічні дикі види, але підвид *unguiculata* включає однорічні дикі і культурні види.

Вавілов М.І. вважав, що для вігни Китайський осередок походження культурних рослин є вторинним, а походить вона із Індійського центру.

Метою досліджень було встановлення основних біолого-морфологічних особливостей *V. Unguiculata* subsp. *unguiculata* в Південному Степу України. Для виконання цієї мети були поставлені завдання: дослідити феноспектр за інтродукції, вивчити морфо-біологічні особливості інтродуцента.

Обраний зразок африканського підвиду *V. Unguiculata* зернового використання детермінантного росту. Має прямі плоди довжиною до 15 см,